

کد پیگیری: ۲۰۰۸۲۲۸

سوال

www.ketab.ir

فہم پرلز (PIRLS)

مطالعہ بین المللی توسعہ سواد خواندن

نویسندگان:

دکتر مرتضیٰ مجدفر . دکتر حسین قاسم پور مقدم . محرم نقی زاده

سرشناسه	:	مجدفر، مرتضی، ۱۳۴۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	مدارس یادگیرنده مرآت، فهم پرلز (PIRLS) مطالعه بین‌المللی توسعه سواد خواندن/ نویسندگان: مرتضی مجدفر، حسین قاسم‌پور مقدم، محرم نقی‌زاده.
مشخصات نشر	:	تهران: موسسه مدارس یادگیرنده مرآت، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۲۷۲ ص؛ ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	:	978-622-99021-7-2
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیبا
موضوع	:	خواندن (ابتدایی)
موضوع	:	خواندن - استنباط
شناسه افزوده	:	قاسم‌پور، حسین، ۱۳۴۴-
رده‌بنده کنگره	:	۱۳۹۷ م ۲۶۵ ف ۱۵۷۷ LB
رده‌بندی دیویی	:	۳۷۲/۶۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۴۲۹۸۱۰

مدارس یادگیرنده	فهم پرلز (PIRLS) مطالعه بین‌المللی توسعه سواد خواندن
ناشر	: موسسه مدارس یادگیرنده مرآت
مؤلفان	: دکتر مرتضی مجدفر، دکتر حسین قاسم‌پور مقدم، محرم نقی‌زاده
تایپ و صفحه‌آرایی	: نرگس گودرزی
طراحی جلد	: افسانه فرزانه‌نیا، سمیه ایم
لیتوگرافی	: اندیشه برتر
چاپ و صحافی	: اندیشه برتر
نوبت چاپ	: اول، ۱۳۹۷
تیراژ	: ۱۰۰۰
قیمت	: ۵۵۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی، کوچه گلریز، پلاک ۲، واحد ۱.	دفتر مرکزی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۴۸۵۳۴	
پایگاه اینترنتی: www.yadgirandeh.ir	

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، ساختمان تجاری ناشران، پلاک‌های ۲۷۵ و ۲۷۷	دفتر مرکزی
تلفن: ۸-۶۶۴۷۵۱۰۷	

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی‌برداری یا نقل مطالب بدون اجازه کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد.



۷	مقدمه ناشر
۹	کتاب دوره (دوره آموزش الکترونیک این کتاب)
۱۱	مقدمه مؤلفان
۱۵	چگونه این کتاب را بخوانیم؟
۱۶	نقشه مفهومی

بخش اول: کلیات و جزئیات پرلز

۲۱	فصل ۱: پیشینه تاریخی انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۲۲	هدف‌های یادگیری
۲۳	اولین مطالعه بین‌المللی علوم (FIS) چه بود؟
۲۴	مطالعه خواندن و درک مطلب در سال ۱۹۷۱-۱۹۷۰ چه بود؟
۲۵	مطالعه آموزش ادبیات در سال ۱۹۷۱-۱۹۷۰ چه بود؟
۲۶	مطالعه در مورد زبان‌آموزی در سال ۱۹۷۱-۱۹۷۰ چه بود؟
۲۷	پرلز لیترسی چیست؟
۲۸	ای- پرلز چیست؟
۲۸	مطالعات دوره‌ای پرلز چگونه انجام می‌شود؟
۳۱	مطالعات ملی با توجه به چارچوب‌های پرلز در ایران

فصل ۲: جایگاه و روند عملکرد دانش‌آموزان ایرانی در مطالعات پرلز

۳۳	هدف‌های یادگیری
۳۴	عملکرد دانش‌آموزان ایران در آزمون پرلز ۲۰۱۶ چگونه بوده است؟
۳۷	تفاوت عملکرد دختران و پسران در پرلز چه تفاوتی داشته است؟
۳۸	پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در اهداف خواندن چگونه بوده است؟
۴۰	پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در فرایندهای درک مطلب چهارگانه چگونه بوده است؟
۴۳	

فصل ۳: مدارس موفق در خواندن، چه ویژگی‌هایی دارند؟

۴۵	هدف‌های یادگیری
۴۶	

بخش دوم: عوامل مربوط به مدرسه

فصل ۱: ویژگی‌های مدیر مدرسه یادگیری‌محور

۵۵	هدف‌های یادگیری
۵۷	اقدامات مبتنی بر توسعه سواد خواندن و مدیریت یادگیری آموزشکاران توسط مدیران
۵۸	چرخه یادگیری
۵۹	انواع روش‌ها
۶۰	



فصل ۲: برنامه‌های درسی مبتنی بر توسعه سواد خواندن و صیانت از این برنامه‌ها توسط تیم مدیریتی مدرسه

۶۵	هدف‌های یادگیری
۶۶	اهداف
۶۷	محتوا
۶۸	راهنماهای یاددهی - یادگیری (آموزش / روش تدریس)
۶۹	مواد و منابع آموزشی
۷۰	فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان
۷۰	زمان آموزش
۷۱	فضای آموزشی
۷۱	گروه‌بندی دانش‌آموزان
۷۲	ارزشیابی دانش‌آموزان
۷۲	دادن بازخورد و بازگشت به خط

فصل ۳: آماده شدن مدرسه برای پیشبرد برنامه توسعه سواد خواندن

۷۴	هدف‌های یادگیری
۷۵	ابزار جمع‌آوری اطلاعات درباره وضعیت مدرسه و دانش‌آموزان
۷۶	بافت‌ها و زمینه‌هایی برای یادگیری خواندن
۷۷	زمینه‌های ملی و اجتماعی
۷۹	بافت خانه و خانواده
۸۲	بافت‌های مربوط به مدرسه
۸۳	بافت کلاس درس
۸۶	آماده شدن مدیر و گروه مدیریتی مدرسه برای پیشبرد برنامه توسعه سواد خواندن
۸۷	پرسشنامه مدرسه

فصل ۴: آماده سازی معلمان برای پیشبرد برنامه توسعه سواد خواندن

۹۷	هدف‌های یادگیری
۹۸	معلم حرفه‌ای کیست؟
۹۹	معلمان ناحرفه‌مند چه کسانی هستند؟
۱۰۰	پرسشنامه معلمان در پرلز ۲۰۱۶ و تحلیل آن
۱۰۲	

فصل ۵: آماده‌سازی دانش‌آموزان برای پیشبرد برنامه توسعه سواد خواندن

۱۲۱	هدف‌های یادگیری
۱۲۲	آماده‌سازی دانش‌آموزان برای پیشبرد برنامه توسعه سواد خواندن
۱۲۲	
۱۲۴	پرسشنامه دانش‌آموز

فصل ۶: مشارکت فعال والدین، جامعه محلی و نهادهای انتشاراتی در پیشبرد برنامه توسعه سواد خواندن

۱۲۳	هدف‌های یادگیری
۱۲۴	پرسشنامه والدین
۱۲۵	



۱۴۷	بخش سوم: عوامل مربوط به معلم
۱۴۹	فصل ۱: طراحی آموزشی
۱۵۰	هدف‌های یادگیری
۱۵۷	فصل ۲: مدیریت کلاس درس
۱۵۸	هدف‌های یادگیری
۱۶۱	فصل ۳: راهبردهای یاددهی - یادگیری
۱۶۲	هدف‌های یادگیری
۱۶۲	نگاهی به روش‌های تدریس و تبیین کارکردها، نقش معلم و یادگیرنده
۱۷۱	راهنمای انتخاب روش‌های تدریس
۱۷۳	فصل ۴: پژوهش‌مداری و حرفه‌ای‌گایی معلم
۱۷۴	هدف‌های یادگیری
۱۷۴	آموزش پژوهش‌محور یا پژوهش جدا از آموزش
۱۷۹	پنج ویژگی اصلی رویکرد پژوهش‌محور
۱۸۱	بخش ویژه یک: چارچوب طراحی سؤالات پرلز
۱۸۲	هدف‌های یادگیری
۱۸۳	فرایند انتخاب متن در پرلز چگونه انجام می‌شود؟
۱۸۴	نوع سؤالات و روش نمره‌گذاری در پرلز چگونه است؟
۱۸۵	پرلز چگونه نمره‌گذاری (تصحیح) می‌شود؟
۱۸۵	چارچوب ارزیابی مطالعه پرلز چگونه است؟
۱۸۶	اهداف خواندن پرلز چیست؟
۱۸۸	فرایندهای چهارگانه درک مطلب پرلز چیست؟
۱۹۳	بخش ویژه دو: پرلز و مهارت‌های چهارگانه زبان آموزی و اختلالات مربوط به آن
۱۹۴	هدف‌های یادگیری
۱۹۴	مهارت‌های چهارگانه
۱۹۸	انواع اختلالات زبانی
۲۱۱	بخش ویژه سه: پرلز و پیزا
۲۱۲	هدف‌های یادگیری
۲۱۲	مقایسه چارچوب‌های ارزیابی خواندن پرلز و پیزا
۲۲۱	بخش ویژه چهار: تحلیل خطاهای یادگیری دانش‌آموزان در آزمون‌های پرلز
۲۲۲	هدف‌های یادگیری



۲۲۲	نقشه مفهومی انواع خطاها در یک نگاه
۲۳۰	گام‌های تحلیل خطا
۲۳۰	سنجش خطای یادگیری از نگاه دانش‌آموزان
۲۳۰	پرسشنامه گردآوری عوامل عمده خطاهای یادگیری
۲۳۱	خلاصه

بخش ویژه پنج: نوشتن و خواندن همزاد یکدیگرند!

۲۳۴	هدف‌های یادگیری
۲۳۴	روش‌هایی برای توسعه نوشتن در میان دانش‌آموزان برای یاری‌رسانی به خواندن

بخش ویژه شش: نمونه‌هایی از سؤالات قابل انتشار پرلز در آزمون‌های سال‌های گوناگون

۲۴۸	هدف‌های یادگیری
۲۴۹	کلوچه دشمن
۲۵۲	پرسش‌های داستان کلوچه دشمن
۲۵۷	کلید سؤالات متن ادبی - کلوچه دشمن
۲۵۸	راهنمای تصحیح و نمره‌گذاری سؤالات کلوچه دشمن
۲۶۷	منابع
۲۷۱	مجموعه کتاب‌های مدارس یادگیرنده

www.ketab.ir



باسمه تعالی

● مقدمه ناشر

«جهانی فکر کردن و منطقه‌ای عمل کردن» یا «کلان فکر کردن و جزئی عمل کردن» عبارتی است که اغلب می‌شنویم. تفکر به اطلاعات نیاز دارد و فکر کردن بدون اطلاعات همان قدر ناپسند است که اطلاعات بدون فکر. برای اینکه جهانی فکر کنیم، به اطلاعات جهانی نیاز داریم. در مسیر تفکر راهبردی، داشتن تصویری از کل بسیار اهمیت دارد. کسانی می‌توانند راهبردی بیندیشند، برنامه‌ریزی کنند و به عمل برسند که تصور مناسبی از کل داشته باشند. هر جزئی باید بتواند خود را در کل بازتعریف کند. بر این اساس، کسب مهارت ادراکی برای معلمان، مدیران و تصمیم‌سازان به منظور دستیابی به تصویری شفاف از کل، اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد. این کتاب با هدف یاری فرهنگیان و تصمیم‌سازان به کلان فکر کردن و ایجاد و تقویت مهارت ادراکی در آنان اطلاعاتی را در اختیار مخاطبان قرار می‌دهد.

موسسه مدارس یادگیرنده مآت در مسیر چشم‌انداز و رسالت خود؛ یعنی، «ایجاد موقعیت‌های یادگیری روزآمد»، به منظور بهبود توسعه نیروی انسانی مدارس اقدام به انتشار این کتاب کرده است.

کتاب حاضر با توجه به اهمیت توانمندسازی و افزایش صلاحیت‌های حرفه‌ای و تخصصی معلمان کشور، در موسسه مدارس یادگیرنده مرآت تألیف و چاپ شده است. این کتاب حاصل تلاش آقای دکتر مرتضی مجدفر به عنوان مؤلف سه‌گانه «افسانه‌ها در کلاس درس»، شامس ازوب در کلاس درس، لافونتن در کلاس درس و بیدپا در کلاس درس است که موفق به دریافت لوح افتخار، تندیس و جایزه ویژه این شنواره کتاب‌های آموزشی رشد در سال ۱۳۸۵ شد. وی، مؤلف مجموعه ۵ جلدی «لذت خواندن» نیز هست که توسط مرکز نشر ملی آموزش در سال ۱۳۹۶ منتشر شده است. هم‌چنین جناب دکتر حسین قاسم‌پورمقدم، برنامه‌ریز درسی و مسئول تدوین کتاب‌های درسی خواندن در دوره‌های گوناگون تحصیلی و پژوهشگری زبده در حوزه مسائل خواندن و مؤلف کتاب روان‌شناسی زبان است و آقای محرم نقی‌زاده که قریب ۲۰ سال است در زمینه تحلیل نظام‌های آموزشی و آزمون‌های مقیسه‌ای جهانی کار کرده و آثار متعددی در این زمینه تألیف و ترجمه کرده است. هم‌چنین وی یکی از نویسندگان کتاب‌های «هم‌تیمز است. موسسه مدارس یادگیرنده مرآت از این که فهم پرلز توسط این سه تن تألیف شده، مسرور است. این کتاب به عنوان راهنمایی در اختیار معلمان و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت کشور قرار گرفته است تا آنان را در بسط و توسعه سواد خواندن یاری کند. امید است این کتاب یاریگر معلمان مدارس کشورمان در فرایند یاددهی- یادگیری و افزایش صلاحیت‌های حرفه‌ای آنان باشد.

در پایان، دو راهکار از سند تحول بنیادین را که نشان‌دهنده توجه ما به اسناد بالادستی در تولید این مجموعه کتاب است، یادآوری کنیم:

راهکار ۷-۱۱: توسعه زمینه پژوهشگری و افزایش توانمندی‌های حرفه‌ای به شکل فردی و گروهی میان معلمان و تبادل تجارب و دستاوردها در سطح محلی و ملی و ایجاد فرصت‌های بازآموزی مستمر علمی و تحقیقاتی و مطالعاتی و برگزاری جشنواره‌های الگوی تدریس برتر و اختصاص اعتبارات خاص برای فعالیت‌های پژوهشی معلمان؛

راهکار ۹-۱۱: رصد کردن تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم و تحولات علمی در حوزه علوم تربیتی در سطح منطقه، جهان اسلام و بین‌الملل و بومی‌سازی تجربیات و یافته‌های مفید آن‌ها و بهره‌مندی آگاهانه از آن‌ها در چارچوب نظام معیار اسلامی.

امید است این کتاب گامی در مسیر عملیاتی کردن راهکارهای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کشورمان و حرکت به سوی کیفیت‌بخشی در تعلیم و تربیت باشد.